

Seminarski rad iz psihologije religije

Taoizam

Taoizam je nastao na tlu Kine u periodu od IV veka pre nove ere do II veka p.n.e. i obuhvata: umeće šamana, alhemičara, verovanje u bogove, demone, bajanje pomoću različitih crteža, filozofiju različitih škola, religijske zapovesti i organizaciju unutar hrama.

Postoji više hipoteza i legendi o nastanku taoizma:

Neki smatraju da prvi spisi o taoizmu datiraju čak iz šestog veka p.n.e. i da je njihov autor filozof Lao Ce, nešto stariji savremenik Konfučija. Drugi smatraju da je spis Tao Te Ching kompilacija paradoksalnih poema i da su one plod rada više autora, koji su koristili ime Lao Ce.

Postoji i hipoteza da je osnivač taoizma bio Zhang Ling, koji je po predanju na planini Heming osnovao taoističku sektu pod nazivom wu dou mi dao. On je šamanističkim tehnikama pomoću vode i magičnih crteža lečio bolesne. Sam je sebe nazvao „nebeski/božanski učitelj“, pa se otuda ova ranotaoistička sekta nazivala i „tao nebeskog/božanskog učitelja“. Kao osnovni kanonski spis uzet je Lao Ce-ov Tao Te Ching.

Još jedna hipoteza govori da je taoizam osnovao Zhang Jiao. On je inicirao religiozni pokret „tao krajnjeg spokoja“. Zhang Jiao je poznat i kao vođa čuvenog ustanka „Žuti turbani“, koji je bio krvavo ugušen. Učenja sledbenika ovog taoističkog pravca su sakupljena u zborniku koji je nazvan „Knjiga o krajnjem spokoju“.

Lao Ce: otac taoizma

Lao Ce je, smatra se, rođen oko 570.godine p.n.e. Prema legendi bio je čuvar arhive pri carskom dvoru. Kada je imao 80 godina, premešten je na zapadnu granicu Kine, prema današnjem Tibetu. Bio je ražalošćen i razočaran zato što ljudi moraju nevoljno da prate stazu svog života. Jedan čuvar granice je zamolio Lao Cea da zabeleži svoja učenja, i tako je on sačinio u 5000 simbola svoj spis nazvan Tao Te Ching (put i njegova moć).

Posmatrajući svet i društvo, Lao Ce je osetio da čovek i njegove aktivnosti uzrokuju propast savršenog reda stvari u prirodi. On je savetovao ljudima da se odreknu propadljivosti i da se okrenu svojoj iskonskoj prirodi, da dragocene stvari više ne bi išle stranputicom. Lao Ce kaže da čoveka treba da vodi ne ono što vidi, već što oseća. Centralno sredstvo za dostizanje mira u taoističkom učenju je *Tao*, termin koji se prevodi kao „put“ ili staza“. *Te* u ovom kontekstu znači „vrlina“, a *Ching* se odnosi na zakone. Stoga se Tao Te Ching prevodi kao „Zakon o vrlini i njenom putu“.

Tao je centralni mistični termin Lao Ce-a i taoista, bezoblični, nedokučiv izvor svih stvari.

Pogledaj, to se ne može videti - ono je iza oblika.

Poslušaj, to se ne može čuti - ono je iza zvuka.
Dotakni, to se ne može dotaći - ono je neopipljivo.
Od iznad nije svetlo.
Od ispod nije tamno.
Neprekinuta nit sa one strane prikaza.
Vraća se ništavilu.
Oblik bezobličnosti.
Slika bespredstavnosti.
Stani pre njega - nema mu početka.
Prati ga - nema mu kraja.
Stani uz Tao i kreni ka večnosti.

Lao Ce je smatrao da su ljudski napori kontraproduktivni. Zato je on insistirao na nečinjenju. To ne znači doslovno ne raditi ništa, nego on poziva čoveka da razlikuje i prati prirodne sile, da prati i oblikuje događaje u skladu sa prirodnim tokom stvari. Najvažnije je da čovek bude spontan u svojim akcijama. Tako može da obuzda moć univerzuma. U tom smislu se taoistička doktrina može razumeti kao put ovladavanja okolnostima i put razumevanja prirodnih principa i zahtev za oblikovanjem ljudskih akcija u skladu sa tim.

Tao boravi u nečinjenju.
Ipak, ništa nije ostavljeno nedovršeno.
Ako carevi i gospodari uoče ovo
Deset hiljada stvari bi se razvilo prirodno.
Ali, ako još uvek čeznu da delaju
Izabraće jednostavnost bezoblične biti.
Bez oblika nema žudnje.
Bez žudnje ima mira.
To je način da sve stvari budu u miru.

Taoistička filozofija dopire do vladara i savetuje im kako da vladaju. Tako taoizam na osoben način postaje politička filozofija. Ovakvo razmišljanje o prirodi, udaljeno od stvari koje se tiču čoveka je na kritički, ali istovremeno i na konstruktivan način direktna i praktična politička poruka.

Zašto ljudi gladuju?
Zato što je vlast pojela sav prihod od poreza. Zašto
ljudi misle tako malo o smrti?
Zato što vlast zahteva mnogo od života.

Tri religije Ipak, individualistički i mistički karakter taoizma i ideje o oslobođenju od teških zahteva društva nisu mogle da se dopadnu konfucijanizmu, koji je u to vreme bio vladajuća ideologija.

Naime, u Kini je postojalo rivalstvo između konfucijanizma i taoizma, koje se pojačalo sa dolaskom budizma. Konfucijanizam je primorao taoiste da se odreknu okultističke prakse i narodnih bogova, a budizam ih je podvrgnuo intelektualnom pritisku. Pod budističkim

pritiskom taoisti su morali da prihvate monaške institucije i da se barem zvanično odreknu drevnih seksualnih rituala, koji su izvođeni u taoističkim zajednicama.

Tokom dinastije Ming (1368.- 1644. naše ere) konfucijanski intelektualac Lin Čao-en je osetio potrebu da proklamuje jedinstvo tri religije i da izgradi njihovu sintezu.

Cuang Ce

Čuang Ce je bio uticajni kineski filozof. Pisao je i o onostranom, ali i o svakodnevnom životu. Zastupao je filozofsko stanovište Lao Ce-a, produbio ga i razvio dalje. Prihvatio je Lao Ce-ove perspektive i mistična stremljenja i dao im je pečat transcendentalnosti. Takođe, govori o prirodi i stavlja akcenat na individualnost čoveka.

Uneo je novinu u kinesku filozofiju - on govori o samotransformaciji kao centralnom principu u taoizmu.

Čuang Ce je verovao da je život prolazan i da je ljudska težnja za bogatstvom i ličnim postignućima najobičnija ludost, koja sprečava čoveka da vidi i razume svet u njegovom pravom značenju.

„Tao je stvarnost i očiglednost, ali ne i činjenje u fizičkom obliku. Može biti prenešen, ali ne i shvaćen. Može biti korišćen, ali ne i viđen. Zasniva se na samome sebi, ukorenjen je u sebi. Došao je pre Neba i Zemlje. Tao postoji od sebe za sve ovo vreme. Dao je svet i vladarima njihove moći. Stvorio je Nebo i Zemlju. Iznad zenita je, ali nije visoko. Ispod nadira je, ali nije nisko. Prethodnik je Neba i Zemlje, ali nije star.“

Čuang Ce se interesovao i za međuzavisnost priviđanja i realnosti. On se pita „Kako možemo biti sigurni šta vidimo?“

„Kada sanjamo mi ne znamo da sanjamo. U našim snovima mi čak možemo tumačiti snove. Jedino kada se probudimo znamo da smo sanjali. Ali, onda doživljavamo veliko buđenje kada shvatimo da je život jedan veliki san.“

U suštini, taoizam nije upadao u religijske zamke, ostavio je dosta prostora za razvoj od strane budućih mislilaca, šamana, alhemičara . . .

Religijski taoizam

Uz razvoj taoizma kao filozofije, uporedo se razvijala i religijska interpretacija ovog pravca. Religijski taoizam je imao svoje hramove, sveštenike, rituale....A Lao ce je poštovan kao svetac.

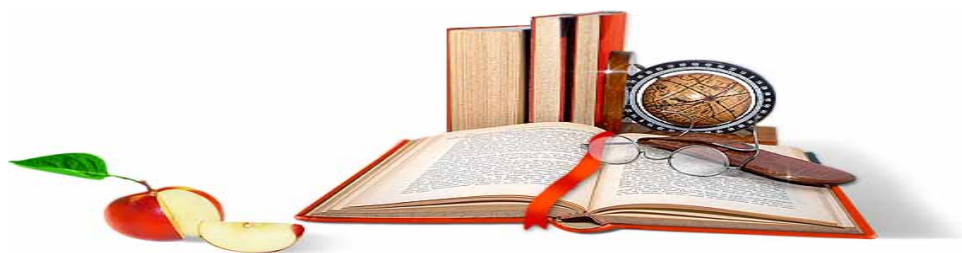
Na prvi pogled izgleda da taoizam propoveda superiornost ništavila nad bićem, praznine nad punoćom. Ali, na to ne može da se gleda kao na negaciju života, jer je krajnji cilj taoizma upravo postizanje fizičke besmrtnosti.

Prema ovakvom učenju, ljudska bića su slike univerzuma. Njih je oživeo primordijalni dah, podeljen na yin i yang, na ženski i muški, na zemlju i nebo. Mislilac Zou Yan je svojim učenjem objedinio dva velika teorijska sistema stare Kine, teoriju o pet kosmičkih usmerenja (wu xing) i teoriju yin - yang. Njegov pristup se ogleda u tome što je on

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI
NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

**[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.**

**WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET**

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE

DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA maturskiradovi.net@gmail.com